

Koliko znate o štetnom utjecaju plinova koje ispušta neodržavano vozilo?

Foto: PR FOTO

AUTOR:
Večernji list

Na kvalitetu života u suvremeno doba utječe sve više faktora, ali neki od njih prisutni su već desetljećima. Bez obzira što smo ih kao svjesni, još uvijek im posvećujemo premalo pažnje. Riječ je o već „tradicionalnim“ emisijama štetnih plinova i buci koje ne samo struka već i šira javnost smatraju vodećim ekološkim problemima.

Važno je osvijestiti da vaš automobil s unutarnjim izgaranjem otapa ledenjake na sasvim drugom kraju svijeta, isto kao što naporna buka vašeg motora i kotrljanja kotača po prometnicama ometa svakodnevno normalno funkcioniranje drugih ljudi. Isto tako, iako vjerojatno uživate u (pre)brzoj vožnji, buka koju zbog aerodinamike pri tome proizvodite prilično je nesnošljiva. Zašto? Zato što povećana razina buke izravno utječe na kvalitetu

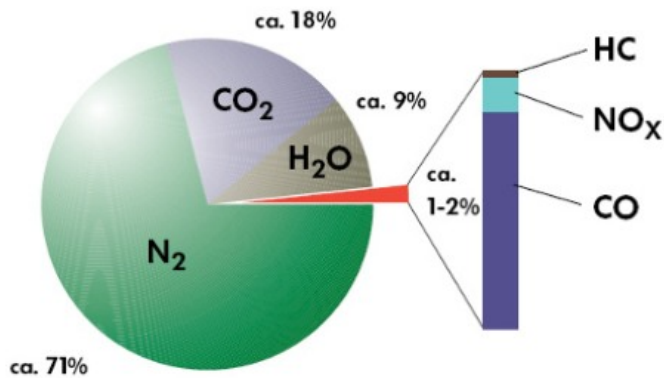

života, posebice u urbanim sredinama zbog gusto naseljenih područja u blizini prometnica.

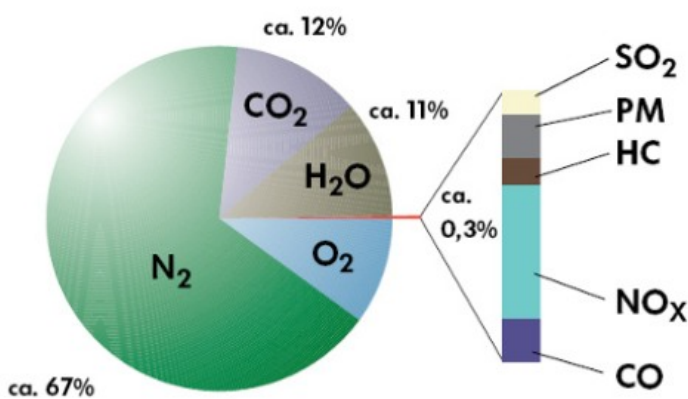
Razmislite o još jednoj informaciji. Ako ste skloni naglom i nepotrebnom (čak i prečestom) kočenju, tako trošite

tarne površine, prvenstveno kočne obloge i metalne dijelove diska i bubnja kočnice, kao što je slučaj i s komadićima gume.

Najgore od svega je što su one golom oku nevidljive, pa ih prolaznik ne može izbjeći kako to obično biva s materijalima veće površine na koje se može odmahnuti rukom. „Današnje spoznaje su takve da ih se dijeli u dvije najznačajnije grupe, a to su PM 10 i PM 2,5 (engl. *Particulate Matter*). PM 10 su čestice čiji je srednji promjer 10 ili manje mikrometara, što odgovara jednoj stotinki milimetra. Dosadašnja istraživanja pokazuju da izloženost povećanoj koncentraciji takvih čestica dovode do toga da čestice dospijevaju u dišne putove i pluća, a ponekad i u krvožilni sustav, pri čemu su često kancerogenog djelovanja. Skupina još manjih čestica PM 2,5 je još opasnije jer prodire kroz kožu i opne stanice te iniciraju niz problema respiratornog sustava te kardiovaskularne i mutagene bolesti“, pojasnili su iz **Centra za vozila Hrvatske (CVH)**. E sad, skupina još manjih čestica PM 2,5 još je opasnija jer prodire kroz kožu i opne stanice te inicira niz problema respiratornog sustava, kao i kardiovaskularne te mutagene bolesti.

Prosječan sastav nepročišćenih ispušnih plinova Ottovog motora.

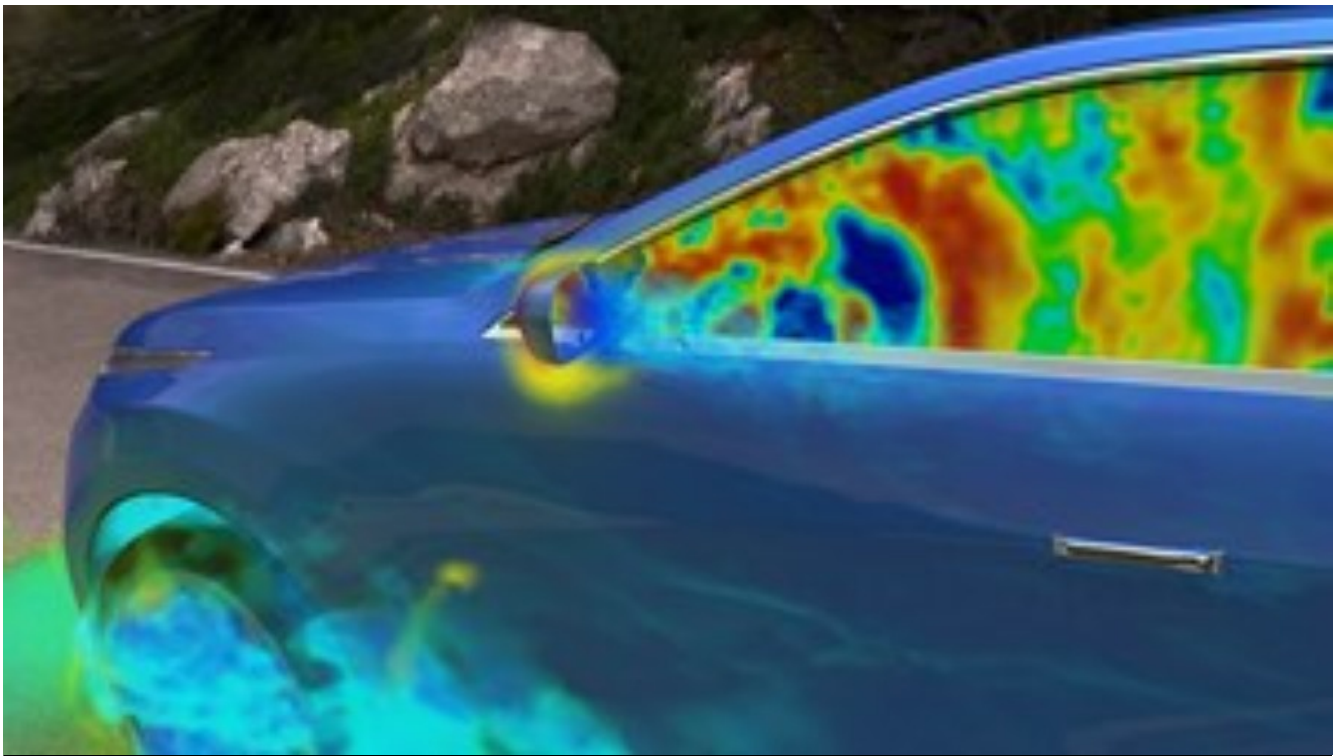

Prosječan sastav nepročišćenih ispušnih plinova Dieselovog motora.

Ako vas to nije nagnalo na razmišljanje, razmislite o tome da emisije ispušnih plinova iz motora s unutarnjim izgaranjem uključuju ovu paletu štete: izgaranjem benzina ili

dizelskog goriva u cilindru motora prvenstveno nastaje ugljikov dioksid (CO_2), dušik (N_2) te ukupno stotinjak drugih kemijskih spojeva. Od svih njih samo su četiri komponente zakonski ograničene, a to su: ugljikov monoksid (CO), neizgorjeli ugljikovodici (C_nH_m), dušikovi oksidi (NO_x) i čestice (PM) odnosno njihov broj (PN).

Ako razmišljamo na način „što sam ja u svemu tome“, trebali bismo ipak osvijestiti da se, usprkos činjenici da se štetni sastojci pojavljuju u relativno malim količinama, na prometnicama nalazi iznimno velik broj vozila koji zajedno proizvode izuzetno velik utjecaj na okoliš. Štetni sastojci izravno utječu na zdravlje ljudi i oni predstavljaju lokalni problem jer se od mjesta izvora šire u ograničenom području od nekoliko desetaka kilometara. S druge strane, CO_2 nije izravno štetan po ljudsko zdravlje (osim u iznimno visokoj koncentraciji), ali ga se smatra najodgovornijim plinom za nastanak efekta staklenika tj. zagrijavanja Zemlje i klimatskih promjena.

Na sreću, jedan od načina na koje je automobilska industrija ograničila negativan utjecaj emisija štetnih plinova su katalizatori u kojima dolazi do konverzije štetnih sastojka u manje štetne ili potpuno neškodljive sastojke. Poboljšanju kvalitete života tako možete pomoći tako da o svom metalnom ljubimcu vodite računa na način da zadovoljite, primjerice, uvjete EKO testa ili redovito provjerite stanje vašeg katalizatora.

Sadržaj omogućio CVH